

עניני ריבית

1) שמות פרק כב פסוק כד

אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנשה לא תשימון עליו נשך:

2) רש"י שמות פרק כב פסוק כד

אם כסף תלוה את עמי - רבי ישמעאל אומר כל אם ואם שבתורה רשות, חוץ משלושה וזה אחד מהן:

3) תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף עה עמוד ב

ואלו עוברין בלא תעשה: המלוה והלוה והערב והעדים, וחכמים אומרים: אף הסופר, עוברים משום (ויקרא כ"ה) לא תתן ומשום (ויקרא כ"ה) אל תקח מאתו, ומשום (שמות כ"ב) לא תהיה לו כנושה, ומשום (שמות כ"ב) לא תשימון עליו נשך, ומשום (ויקרא י"ט) ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהיך אני ה'.

4) ויקרא פרק כה

(לו) אל תקח מאתו נשך ותרבית ויראת מאלהיך וחי אחיך עמך:
(לז) את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכלך:

5) תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף ס עמוד ב

אמר רבא: אי אתה מוצא לא נשך בלא תרבית ולא תרבית בלא נשך, ולא חלקן הכתוב אלא לעבור עליו בשני לאוין.

6) דברים פרק כג

(כ) לא תשיך לאחיך נשך כסף נשך אכל נשך כל דבר אשר ישך:
(כא) לנכרי תשיך ולאחיך לא תשיך למען יברכך ה' אלהיך בכל משלח ידך על הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה:

7) רמב"ם הלכות מלוה ולוה פרק ה הלכה א

העכו"ם וגר תושב לויין מהן ומלוין אותן ברבית שנאמר לא תשיך לאחיך לאחיך אסור ולשאר העולם מותר, ומצות עשה להשיך לעכו"ם שנאמר לנכרי תשיך מפי השמועה למדו שזו מצות עשה וזהו דין תורה. +/השגת הראב"ד/ ומצות עשה להשיך וכו' עד וזהו דין תורה. א"א אני לא מצאתי שמועה זו ואולי טעה במה שמצא בספרי (פרשת כי תצא) שנאמר שם לנכרי תשיך זו מצות עשה ופירושו משום דהוה ליה לאו הבא מכלל עשה שלא ישיך לישראל עכ"ל. +

8) טור יורה דעה סימן קס

רבית הואיל ואתא לידן נימא ביה מלתא מאד מאד צריך אדם לזיזת באיסור רבית וכמה לאוין נאמרו בו ואפי' הלוה והנותן עובר משא"כ בשאר דיני ממונות שאם אדם רוצה לזוק בנכסיו רשאי אבל מפני רגילות החטא מזהיר גם בלוה וכן בערב ובעדים ובכל המתעסקין בדבר וכל הנותן ברבית נכסיו מתמוטטין וכאילו כפר ביציאת מצרים ובאלהי ישראל. וכל התולה מעותיו בעכו"ם לומר שהם של עכו"ם ומלוה אותם ברבית דינו מסור לחוקר לבבות ליפרע ממנו. ואפי' אם הלוה נותן לו יותר מדעתו בשעת הפרעון שלא התנה עמו ואינו אומר לו שנתנו לו בשביל רבית אסור אע"פ שרש"י מתיר בזה וגם הרמב"ם כתב להיתירא לא נהירא לא"א הרא"ש ז"ל. ואפי' אם אומר למלוה אני מוחל לך הרבית ונותנו לך במתנה אסור והגאונים כתבו שאם מחל הלוה למלוה רבית שלקח או שעתיד ליקח אע"פ שקנו מידו או נתנה לו במתנה אינו כלום שכל רבית שבעולם מחילה היא אבל התורה לא מחלה ואסרה מחילה זו לפיכך אין המחילה מועלת כלום

9) רש"י מסכת בבא מציעא דף ס עמוד ב

לרבית דאורייתא - דרך הלואה משמע, כדכתיב (משלי כח): מרבה הונו בנשך ובתרבית.

10) ספר חכמת אדם - כלל קלג

(א) כל ריבית דאורייתא נקרא ריבית קצוצה ואם לקח יוצא בדיינין דכתיב (ויקרא כ"ה, ל"ו) וחי אחיך משמע לא תקח ואם לקחת אהדר ליה כי היכי דליחי וגזירת הכתוב הוא אף על פי שאין כאן גזל שהרי מרצונו נתן לו אבל אין בית דין יורדין לנכסיו ואם כבר החזיר הריבית על פי בית דין או מעצמו ואחר כך חזר ותפס משל לווה בעד הריבית יורדין לנכסיו דהא הוי ליה גזל וכן אם בתחלה לקח ריבית קצוצה בעל כרחו של לווה (סעיף ה') (חוץ מפחות משהו פרוטה דאפילו למאן דאמר דהוי דאורייתא אינו יוצא בדיינין שאינו חשוב. סעיף א') וכל ריבית דרבנן נקרא אבק ריבית דאף על גב דאסור ללווה ליתן ולמלוה לקבל מכל מקום אם עברו אינו יוצא בדיינין אבל אם בא לצאת ידי שמים חייב להחזיר מלבד ריבית מוקדמת ומאוחרת המבואר כלל קל"א בסימן ח' וט' דאפילו לצאת ידי שמים אינו חייב להחזיר אבל אם לא נתן הלווה מדעת או אפילו אם המלוה הוציא כבר מן הלווה על ידי דיני נכרים או על פי טעות בית דין יוצא בדיינין אבל אם כבר נתן הלווה מדעתו ורצונו ואחר כך תפס הלווה משל המלוה מוציאין מן הלווה ונותנין למלוה שהרי מן התורה אין כאן ריבית והוא נתן לו מדעתו הרי זה ממונו של המלוה ונמצא זה גזלו ואם נתנו לו שטר על האבק ריבית קיימא לן שטר העומד לגבות לאו כגבוי דמי (סימן קס"א סעיפים ב' ג' ד') וכל דבר שאינו אפילו אבק ריבית אלא דאסור משום הערמת ריבית מחויב לסלק

11) שולחן ערוך יורה דעה סימן קס סעיף יח

כל רבית דרבנן, מותר במעות של יתומים, או של הקדש עניים, או תלמוד תורה, או צורך בית הכנסת. הגה: כו וכן נוהגין להקל, (ב"י בשם הרמב"ם והרא"ש) אע"ג דיש מחמירין דאינו מותר רק בבית דין. (מרדכי דא"נ וכן משמע במהרא"י ובת"ה סימן ס"ה ובח"ה סי' ר"ן ורש"י פרק א"נ דף ע' סוף ע"א). יש מקומות שנהגים שאפוטרופוס מלוה מעות יתומים בריבית קצוצה, ומנהג טעות הוא ואין לילך אחריו (מהר"ל בתשובה); וכל אפוטרופוס שעושה כן, עיין בחושן המשפט סי' ל"ד אם נפסל. אבל ברבית דרבנן, שרי כל זמן שלא הגדיל היתום לעסוק במעותיו כדרך שאר אנשים

12) שולחן ערוך יורה דעה סימן קס סעיף א

צריך לזהר ברבית, וכמה לאוין נאמרו בו. ואפ"ל הלוה הנותנו והערב והעדים עוברים. הגה: ואין חילוק בין אם מלוה לעני או לעשיר. (הגהות מיימוני פ"ד מהל' מלוה ולוה). והא דלוה עובר, דוקא ברבית דאורייתא אבל ברבית דרבנן אינו עובר אלא משום לפני עור וגו' (ויקרא יט, יד). (ר"ן פ' זה בורר ובני פא"נ וכ"כ ר' ירוחם נ"ח).

13) שו"ת משנה הלכות חלק יב סימן נא

המשלם רבית ע"י המחאה (טשעק) אי הוה רבית דאורייתא

בדבר שאלתו מי שנותן המחאה (טשעק בלע"ז) למלוה ומשלם בו רבית אי הוה רבית מדאורייתא מלוה למלוה, או לא אמרו רק בנותן כסף או שוה כסף ולא המחאה.

והנלפענ"ד דכבר נפל מילתא בלבי לומר דבר חדש לפמ"ש רש"י הובא בש"ע יו"ד (סי' קס"ח קס"ט ס"ה בהג"ה וס"ז בהג"ה) דהשולח ע"י עכו"ם ליכא רבית דאורייתא א"כ אפשר דהנותן לחבירו טשעק וחבירו מביאו לבאנק עכו"ם אין בזה רבית דאורייתא שהרי כבר כתבתי שטשעק אינו כסף כלל אלא שטר (אנווייזונג בלע"ז) שילך למקום שיש לו כסף בהלואה שיתן לו מכספו ונמצא שבשעה שנתן לו ההמחאה אכתי לא נתן לו רבית אלא לאחר שמביא ההמחאה זה הוא מראה מקום להבאנק והבאנק שנותן לו הכסף הוא שלוחו של בעל השטר ומשלם כמה שבקש ליתן לו על שטר זה ונמצא דאין כאן רבית מלוה למלוה אלא ע"י שליח ושליח עכו"ם ונמצא בזה צד קל ברבית ע"י המחאה (טשעק) עכ"פ לדעה זו.

עניני ריבית

14) שולחן ערוך יורה דעה סימן קסב

סעיף א

אסור ללוות סאה בסאה, אפילו לא קצב לו זמן לפרעון. וכן כל דבר, חוץ ממטבע כסף היוצא בהוצאה, דשמא יתייקרו ונמצא שנותן לו יותר ממה שהלוהו, אם לא שיעשנו דמים שאם יתייקרו יתן לו אותם הדמים. ואם לא עשהו דמים, ונתייקרו, נותן לו הדמים שהיו שוים בשעת הלוואה, ואם הוזלו נותן לו הסאה שהלוהו. הגה: יש מי שכתב בזמן הזה מטבע של זהב דינו ככסף וליון זהוב בזהוב, וכן נוהגין להקל ואין למחות בידם, כי יש להם על מי שיסמוכו. (פסקי מהרא"י סי' נ"ד) יש מי שאומר דמותר ללוות ככר לחם בככר לחם, כמטבע של כסף, דמאחר דדבר מועט הוא לא קפדי בני אדם להדדי בזה. (הטור והרבה פוסקים ועב"ל). וכן נוהגין להקל.

סעיף ב

אם יש לו מעט מאותו המין, אפילו אין המפתח בידו, לזה עליו כמה סאין לפרוע סאה בסאה. ואם אין לו כלום מאותו המין, יתן לו המלוה מעט מאותו המין או ילוהו לו, ואחר כך ילוה לו כמה סאין (ד"ע דלא כתלמידי רשב"א). הגה: היה ללוה מעט מאותו המין פקדון ביד אחר, הרי זה כאילו היה בידו. אבל אם אחרים חייבים לו, לא מקרי יש לו. (ב"י וכן משמע בגמרא דאיהו נשך). וכן אם יש לו במקום אחר ואין למלוה דרך לשם. (הגהות מרדכי). לזה שאמר שיש לו מעט מזה המין, יוכל המלוה להלוות לו ואינו צריך ראה לדבריו. (שם בשם ר"ת). הא דמותר להלוות לו כשיש לו מאותו המין, היינו סתם, אבל אם המלוה מתנה שאם יתייקרו חטים ישלם לו חטים ואם יוזלו יתן לן מעות דמי שווין כשער של עכשיו, אסור דהוי קרוב לשכר ורחוק להפסד (ריב"ש סימן י"ח ו"ט).

סעיף ג

היה לאותו מין שער בשוק, קבוע וידוע לשניהם, מותר ללוות סאה בסאה. הגה: וע"ל סימן קע"ה איזה מקרי שער קבוע. והא דיכול ללוות על שער שבשוק, היינו דהלוה יכול לפרוע לו אימת שירצה, אבל אם התנה שלא יקבל פרעון עד שעת היוקר, אסור. (הרא"ש בתשובתו וסמ"ק וכל בו).

15) שולחן ערוך יורה דעה סימן קעג סעיף ז

אם קונה דבר ששוה י"ב ב"י בשביל שמקדים המעות, אם ישנם ברשות מוכר אלא שאינו מצוי לו עד שיבא בנו או עד שימצא המפתח, מותר. ואם אינו ברשותו, אסור אפילו יש לו מאותו דבר הקפה ביד אחרים. הגה: יט ונאמן המוכר לומר שיש לו (הגהות מרדכי ריש איהו נשך). וכל זה לא שרי אלא בסתם, אבל אם מפרש לומר: אם תתן לי עכשיו אתן לך בל', ואם לאחר זמן בל"ב, אסור. (טור בשם הר"ר ישעיה). וכל זה בדבר ששומתו ידוע, אבל אם אין שומתו ידוע, אפילו אין לו, שרי. (ב"י בשם תוספות ורא"ש), ובלבד בסתם, אבל לא במפרש.

16) שו"ת הרשב"א חלק ג סימן רכז

שאלת: ראובן לזה מנה משמעון, וכתב לו את השטר לפרוע לזמן שקבע לו, ואם לא יפרענו תוך אותו זמן, קבל עליו ליתן כל הוצאה וכל הפסד שיבא לו ויעשה מחמת חוב זה, וקבל על עצמו זה בקנין גמור ובלא אסמכתא ובנאמנות. וכשהגיע הזמן, תבע שמעון את ראובן, ואמר: שהיה לו סחורה מזומנת לקנות, ואם לא יפרענו יפסיד הוא הסחורה; ועם כל זה לא פרעו. ועכשיו שמעון תובע מראובן אותו הפסד הריחוק; ...

תשובה: נראה לי שהדין עם ראובן הנתבע, לפי שאין בכלל ההוצאה והפסד מניעת הריחוק, שמבטל כיסו של חברו

17) שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן כז

מבואר בגמ' ובשו"ע דרבית דברים אסור, ולפיכך אם לא היה הלוה רגיל להקדים שלום למלוה אסור עכשיו להקדים, וכן לא יאמר לו הודיעני אם בא איש פלוני ממקום פלוני, ולפיכך כתבו האחרונים דה"ה נמי שלא יאמר הלוה למלוה "תודה", ורבים נוהגים משום כך לומר במקום זה "תזכו למצוות" ולענ"ד לא יפה הם עושים כי תזכו למצוות הוא ממש ברכה והיינו רבית דברים. . . וכמו כן אמירת "תודה" אינה אלא כאילו המלוה מתנה עם הלוה שלא יהא כפוי טובה לשום אדם ואף גם למלוה ברור הדבר שחלילה להלוה להיות ככופר בטובתו שעשה לו המלוה וחיוב שפיר להחזיק לו טובה

18) שולחן ערוך יורה דעה סימן קנט סעיף ב

מומר מותר להלוותו ברבית, ואסור ללוות ממנו ברבית. הגה: ויש מחמירין אף במומר להלוותו. (המרדכי והגהות מיימוני בשם ראב"ה ורש"י וסמ"ג ומהרי"ל). וטוב להחמיר אם אפשר להשמיט ממנו.

19) שו"ת אגרות משה חלק יו"ד ב סימן קיז

בהזלו המטבעות לענין מעשר כספים כ"ה אדר תשל"א. מע"כ ידידי הנכבד הרה"ג מהר"ר דוב שטערנבוך שליט"א.

הנה בדבר היוקר הגדול שבזמננו והוא ברור מחמת שהמטבעות הוזלו טובא איך הדין לענין מעשר כספים, כגון בקנה בית לפני עשר שנים באלף פונט בענגלאנד /באנגליה/ ועתה מכר אותו בשני אלפים שלענין קניית כל דבר הוה אותן שני אלפים רק כאלף ומאתים אם צריך להחשיב ריוח רק שתי מאות כשויים היום או שצריך להחשיב לריוח כל האלף השני. והנה נשאלתי מאיש נכבד שמו ר' ראובן גראס מכאן שאלה זו לענין ריבית דכיון דהדאלדרס /דהדאלרס/ ניזולים בכל יום וסך הריבית אינו משלים זול המעות מ"ט יהיה זה ריבית. דכל מה שהיה קונה אז בשעה שהלוה היה שוה יותר הרבה מריבית שלקח ואדרבה מדיני ממון יש לחייבו לשלם מה שהזול.

... לדינא סובר הרמ"א שלכו"ע הוא במטבע דדמ"ד כהרמב"ן לבד מה דסובר בסימן שס"ט סעיף ח' דהעיקר דדדמ"ד בכל עניני ממון עיי"ש בש"ך, ומאחר שנפטר מחיובו בסך הדאלארס והפונטים שלוו ממילא איכא איסור ריבית כשישלם לו ביותר, ואף שלא הוזכר בפירוש הדין לענין ריבית בפחתו מהמטבע אלא הדין בהוסיפו על המטבע שאין בו משום ריבית אבל משמע דהוא כן גם להיפוך בפחתו מהמטבע שכיון שנפטר מחיובו בדד"מ הוא ריבית כשיתן לו יותר

20) שו"ת אגרות משה חלק יו"ד ב סימן סב

בענין מארטגיידז הנהוג בבתיים איך עושים שלא יהיה באיסור ריבית כ"ג תמוז תשכ"א. מע"כ ידידי הנכבד מו"ה ר' פסח קופערמאן שליט"א.

הנה ודאי ענין מארטגיידז שעושים במדינתנו הוא הלואה ויש בזה איסור ריבית וצריך לעשות באופן שלא יהיה ריבית ויש בזה שני דרכים. (א) הוא לעשות בהיתר עיסקא ושידעו שני הצדדים ענין העיסקא ולא רק באמירה וכתובה בעלמא שזה אינו לחש וסגולה המועילים. אלא שהוא שותפות בהעסקים שיעשה מקבל הכסף בהסך שלוקח כגון בלקח עשרת אלפים מהנותן הוי חמשה אלפים הלואה מנותן המעות להמקבל וחמשה נשארו של הנותן שנחשב בשם פקדון ונמצא שיש בהעסק מעות של שניהם מחצה למחצה ממילא יש להיות בין ריוח בין הפסד בשוה מחצה לזה ומחצה לזה ...

(ב) לעשות באופן שליכא הלואה כלל אלא לפי סך המעות שיש לנותן המארגיידז בין שהוא המוכר עצמו בין שהוא אחר הוא קנין שלו בהבית ממש כגון אם הבית שוה עשרים אלף והמארגיידז הוא עשרה אלפים יש להנותן חצי הבית ולהלוקח חצי הבית והלוקח שוכר את החצי של בעל המארגיידז בהסך שיחשבו כמה עולה הפראצענטן לשנה ושוכר ממנו על סך שנים שהתנו זמן פרעון השכירות הוא כפי החשבון בכל חדש

21) שו"ת אגרות משה חלק יו"ד ב סימן סג

אבל הנה אני אמרתי חדוש בענין איסור ריבית והוא לדעתי ברור לדינא, בדבר זה שרובא דרובא דאינשי מניחין מעותיהן במדינותינו בהבאנק ונוטלין הריבית שנותנין בכל באנק ובפרט באלו שנקראו סיווינג באנק ויש גם באנק שהם של יהודים, שאין עוברין על איסורי ריבית דאיכא על המלוה והלוה, משום דסתם מלוה הרי איכא שעבוד הגוף שיש על גופו של הלוה אף שאין לו כלום חיוב לשלם. . . . מפורש שמלוה הוא דבר המחייב את הגוף לפרוע. וממילא נראה שרק בסתם מלוה שעושה חיוב תשלומין על הלוה נאסרה בתורה מליקח ריבית אבל מלוה כזו שאינו עושה שום חיוב על גוף האדם לשלם שאף שיש לו ממון הרבה אין על גופו שום חיוב לשלם וליכא עליו העשה דתשלומין ולא יהיה רשע כשלא ישלם לא נאמר ע"ז איסור ריבית. וכן הוא ענין הביינק /הבנקים/ שבמדינתנו

עניני ריבית

באמעריקא שגוף הבעלים של הביינק אינם מחוייבין כלום לאלו שהניחו מעותיהם בהביינק אף אם יזדמן שלא יהיה בהבאנק מעות לשלם, שלכן ליכא איסור ריבית אף כשהבאנק הוא של ישראל. ואם גם בלאנדאן הוא כן ליכא איסור ריבית על מה שהקאמפאניע דאינשורענס שלכם נותנין ריבית לאלו שלקחו אינשורענס אצלכם עבור המעות שנתנו לזה.

אבל טעם זה אינו מועיל להתיר ללוות מהבאנק כשהוא של ישראלים אם הלוח הוא איש פרטי שיש עליו שעבוד הגוף והעשה דפריעת בע"ח לשלם, ואף אם הוא קאמפאניע אם הבאנק המלוה רוצה דוקא שגם בעלים דהקאמפאניע עצמן יתחייבו מחמת שעסק הקאמפאניע לא כל כך בטוח. אבל להלוות לקאמפאניעס כפי הסתם שבפה מדינתנו שאין הבעלים מחוייבין בעצמן לשלם ליכא איסור ריבית.

22 ספר קצור שו"ע סימן סה - הלכות ריבית

(כח) מעותיו של ישראל מופקדים ביד גוי והלוה אותם לישראל בריבית, אם היו באחריות הגוי שאם יאבד החוב יתחייב הוא לשלם במעותיו, מותר. ואם אינן באחריות הגוי, אסור. ולכן במקום שיש קבוצת מעות (שפרקאסע [קופת חסכון] וכדומה) שיש לישראלים חלקים (אקציטן) [מניות] בהם וישראלים לווים משם בריבית, אע"פ שהממונים המה גוים מ"מ נראה לי דאיסור גמור הוא, ולכן אסור ליתן לשם מעות (כי שמא ילוה ישראל שאינו הגון) וכן אסור ללוות משם (כי שמא נתן לשם ישראל שאינו הגון):

23 שו"ת הר צבי יו"ד סימן קכו

ריבית בהלוואה מבנק ממשלתי נשאלתי לענין ריבית בהלוואה מהבנק הממשלתי, אם מותר גם בלי היתר עיסקא.

הנה, לקבל מעות מבנק של איזה חברה שהיא ולשלם ריבית או להניח כסף בבנק על מנת לקבל ריבית, אם ההלוואה היא בלי היתר עיסקא והבנק שייך ליהודים הרי זה ריבית קצוצה ואסור מן התורה. ואם הבנק של שותפות יהודים ונכרים, ע"י בת' בית יצחק (יו"ד ח"ב, קונטרס אחרון סימן לב) דלא מתיר שם הלוואה בריבית אא"כ רוב השותפין הם נכרים או עכ"פ מחצה על מחצה, וכתב שם דבהקאססע פערין [אגודה שיתופית] בעירנו יש חותם שנעשה על צד היתר עיסקא כתיקון מהר"ם ז"ל והחתימה היא על פנקס הבנק, וכע"ז כתב בת' הרי בשמים (תנינא, סי' קטו) שכתב וליתר בטחון יתלו בהקנצלייא של השפאר קאססע [משרד קופת החסכון] לוח שכתוב עליו באותיות גדולות שכל ההלוואות שהם עושים עם ישראלים הם ע"צ היתר עסקא עפ"י תיקון מהר"ם ז"ל, עכ"ל.

24 שולחן ערוך יורה דעה סימן קעז סעיף ב

הנותן מעות לחבירו בתורת עיסקא, דהיינו שחצי האחריות על הנותן וחצי על המקבל, אסור. שכל עיסקא פלגא מלוה ופלגא פקדון, ונמצא שטורח בחלק הפקדון בשביל חלק המלוה. לפיכך צריך לו ליתן שכר טרחו שבכל יום ויום מימי השותפות כפועל בטל של אותה מלאכה שבטל ממנה. ואם היה לו עסק אחר כל שהוא להתעסק בו עם מעותיו של זה, אינו צריך להעלות לו שכר של כל יום אלא אפילו העלה לו דינר בכל ימי השותפות, דיו, ואם פחתו או הותירו יהיה לאמצע בשוה. וכן אם א"ל: כל הריוח יהיה לך שלישי או עשיריתו בשכרך, הואיל ויש לו עסק אחר הרי זה מותר, ואם הפסידו יפסיד מחצה. ואם היה המתעסק אריסו והיה לו עסק אחר, אינו צריך להעלות לו שכר אחר כלל שהאריס משועבד הוא לבעל השדה. הגה: וצריך להיות כל אחריות פלגא הפקדון על הנותן אפילו אחריות דאונסין (טור ופוסקים בשם ר"י ומהרי"ק שורש ק"ט), ודלא כיש מקילין ומתירין במקצת אחריות (ב"י לדעת ר"י וריב"ן).

Iska Contract¹

I, the undersigned, have received the sum of \$ _____ from _____ (hereafter referred to as the "Investing Partner"), to be used for business purposes. I obligate myself to utilize these funds in a manner which I believe will generate profits. Any profits realized or losses sustained shall be shared equally between the investing partner and myself.

Any claim of loss must be verified through the testimony of two qualified witnesses in, and under conditions acceptable to, an Orthodox Jewish court of law. Any claim regarding the amount of profit generated by these funds shall be verified under solemn oath, before and under conditions acceptable to, an Orthodox Jewish court of law.

It is agreed that if I return the above-mentioned principal to the investing partner, together with an additional _____ as payment for his share of the profits which are generated, then I will not be required to make any further payment nor will I be required to make an oath.

I am obligated to make this payment on or before _____. If payment is not made by this time, the terms of this Iska shall continue.

I have received one dollar from the investing partner as payment for my services during the term of our partnership.²

In the event of any conflict between the terms of this Iska agreement and the terms of any other agreement signed by the two parties in regard to these funds, the terms of this agreement shall prevail.

This agreement shall follow the guidelines of Heter Iska as explained in *Sefer Bris Yehudah*. It is agreed that any dispute which may arise in connection with this agreement shall be submitted before _____.³ Judgment rendered by the aforesaid authority may be entered in any court having jurisdiction thereof.

Dated _____

Signature of the Recipient _____

Signature of the Investor _____

Witnesses³

In witness whereof the above-mentioned parties have entered into this Heter Iska agreement on this _____ day of _____.

Signature of Witness _____

Signature of Witness _____